

MĚSTSKÝ ÚŘAD TIŠNOV
nám. Míru 346, 666 19 Tišnov

Odbor územního plánování

Spis. zn. S-MUTI 145/2017/OÚP-P/6
Oprávněná úřední osoba: Bc. E. Patloková

V Tišnově dne 8. února 2017

Římskokatolická farnost Doubravník, IČ 48899267, Doubravník 34, 592 61 Doubravník, kterou na základě plné moci zastupuje
STABIL spol. s r.o., IČ 60727012, Hlinky 142c, 603 00 Brno

ROZHODNUTÍ

Městský úřad Tišnov, odbor územního plánování, agenda památkové péče, jako věcně a místně příslušný správní orgán podle ustanovení § 64 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, jako věcně příslušný správní orgán podle ustanovení § 10 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, (dále jen „správní řád“) a § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, a jako místně příslušný správní orgán dle § 11 správního řádu, provedl řízení ve věci vydání závazného stanoviska k restaurátorskému záměru na restaurování vitrážových oken na kostele v rámci projektu „Revitalizace kostela Povýšení sv. Kříže“ na základě žádosti, kterou podal zplnomocněný zástupce majitele objektu **Římskokatolické farnosti Doubravník, IČ 48899267, se sídlem Doubravník 34, 592 61 Doubravník, společnost STABIL spol. s r.o., IČ 60727012, se sídlem Hlinky 142c, 603 00 Brno. Žádost byla na Městský úřad Tišnov doručena dne 3. 1. 2017. V souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění,**

vydává

k restaurátorskému záměru na restaurování vitrážových oken kostela v rámci projektu „Revitalizace kostela Povýšení sv. Kříže“, objektu bez čp/če v městysi Doubravník, kulturní památky r. č. 34766/7-4018, na pozemku parc. č. st. 53 v k. ú. Doubravník,

ZÁVAZNÉ STANOVISKO č. 8/2017.

Restaurování vitrážových oken na kostele Povýšení sv. Kříže, objektu bez čp/če v městysi Doubravník, kulturní památky r. č. 34766/7-4018, na pozemku parc. č. st. 53 v k. ú. Doubravník, je dle předloženého restaurátorského záměru, který zpracoval Miloš Mittag, Podstránská 84, 627 00 Brno, v rámci projektu „Revitalizace kostela Povýšení sv. Kříže“, který zpracoval STABIL spol. s r.o., Hlinky 142c, 603 00 Brno, Ing. Petr Daniel, a v souladu s ustanovením §14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, **přípustné za splnění následujících podmínek, stanovených v souladu s § 9 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění:**

1. Vlastník zajistí zpracování detailního restaurátorského průzkumu každého jednotlivého okna, ve kterém budou detailně rozepsány a v grafické příloze vyznačeny charakteristické projevy degradace (skla, olova atd.), bude vyznačen konkrétní rozsah nutné výměny či doplnění materiálů a prací s nimi souvisejících (obnova barevné vrstvy malby, barevnost kovových rámců, způsob vyjmutí a osazení do kamenných ostění, s tím související způsob ošetření kamenných ostění, kde bude nezbytná koordinace prací a spolupráce s restaurátorem kamenných prvků).
2. Na základě tohoto detailního průzkumu nechá vlastník zpracovat podrobný návrh na restaurování, včetně navrhovaných materiálů a technologií a předloží jej k vydání závazného stanoviska.
3. Součástí obnovy kovových rámců vybraných oken je vložení větracího křídla, jehož součástí má být mechanismus elektromotoru ACK4, umístěného na přídatném rámu. V podrobném záměru předloží vlastník kótované výkresy úpravy rámu okna včetně detailů přidaných zařízení, způsobu vedení el. přívodu k celému mechanismu apod.

4. Vlastník zajistí:

- aby restaurátorské práce na dotčených okenních výplních bylo provedeno držitelem povolení MK ČR pro restaurování vitráží,
 - aby v případě, že práce bude provádět více restaurátorů s příslušným povolením, byly pro stejné situace (materiály, stupeň poškození apod.), všemi aktery použity totožné restaurátorské materiály a technologie, včetně jejich totožného výrobce,
 - aby práce v jejich průběhu byly řádně dokumentovány.
5. Vlastník bude v průběhu prací svolávat kontrolní dny, na které pozve zástupce orgánu státní památkové péče, zástupce NPÚ ú.o.p. v Brně a dodavatele prací.
6. Po ukončení prací svolá vlastník závěrečný kontrolní den za účelem předání prací, na který pozve zástupce orgánu státní památkové péče, zástupce NPÚ ú.o.p. v Brně a dodavatele prací.
7. Vlastník zajistí, aby na závěrečném kontrolním dnu restaurátor předal vlastníkově a zástupci NPÚ ú.o.p. v Brně originál závěrečné restaurátorské zprávy.

Odůvodnění:

Správní řízení bylo zahájeno na základě žádosti, kterou podal zplnomocněný zástupce majitele objektu Římskokatolické farnosti Doubravník, IČ 48899267, se sídlem Doubravník 34, 592 61 Doubravník, společnost STABIL spol. s r.o., IČ 60727012, se sídlem Hlinky 142c, 603 00 Brno. Žádost byla na Městský úřad Tišnov doručena dne 3. 1. 2017.

Dne 3. 1. 2017 byl požádán Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, o vyjádření k žádosti, a to ve smyslu § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Vyjádření odborného pracovníka Mgr. Matulíkové, č. j. NPÚ - 371/756/2017/S ze dne 19. 1. 2017, bylo doručeno na Městský úřad Tišnov dne 1. 2. 2017 a bylo jedním z podkladů k vydání tohoto závazného stanoviska.

Dne 6. 2. 2017 vyzval Městský úřad Tišnov, odbor územního plánování, agenda památkové péče, žadatele, aby se dostavil a vyjádřil se k podkladům pro vydání závazného stanoviska. Dne 6. 2. 2017 se Ing. Petr Daniel, jednatel společnosti STABIL, spol. s r. o., která na základě plné moci zastupuje vlastníka objektu, seznámil s podklady pro vydání závazného stanoviska v této věci a nepožadoval se k nim vyjádřit.

Areál kostela Povýšení sv. Kříže s farou je nemovitou kulturní památkou a patří k nejhodnotnějším objektům městyse Doubravník. Náleží k významnému fondu monumentálních středověkých staveb na Moravě. Byl postaven jako rodinné pohřebiště pánů z Pernštejna a jeho velikost měla odpovídat významu mocného moravského rodu. Kostel byl založen v místě raně středověké svatyně, kde byli pohřbíváni nejvýznamnější členové rodu po celé období 15. stol. Za Jana z Pernštejna byla založena stavba nového kostela, která svou velkolepostí měla odpovídat vrcholnému společenskému postavení stavebníka. Nový kostel byl založen jako mohutná trojlodní halová stavba, která nese znaky gotiky a renesance. Použití bílého nedvědického mramoru na celou stavbu je pro sakrální stavbu v České republice unikátní. V r. 1867 byla ke kostelu přistavěna pohřební novogotická kaple Mitrovských z Nemyšle. Stavba kostela tak monumentálního rázu je pro venkov neprosto netypická.

Kostel z let 1535 – 1583 byl postaven na obdélném půdorysu jako trojlodní halová stavba s polygonálním závěrem, krytá vysokou sedlovou střechou, ze západní strany s věží krytou barokní bání. Hrobka Mitrovských byla přistavěna ze severní strany v r. 1867.

Restaurátorský záměr na restaurování vitrážových oken je součástí komplexní projektové dokumentace „**Revitalizace kostela Povýšení sv. Kříže, Doubravník parc. č. st. 53., část E. Restaurátorské záměry, stupeň dokumentace pro stavební povolení, z prosince 2016, jehož zpracovatelem je STABIL, projekce a realizace staveb, Hlinky 142c, 603 00 Brno. Zodpovědný projektant Ing. Petr Daniel.**“ Navržený postup prací v tomto restaurátorském záměru lze považovat pouze za rámcový. Do prováděcí projektové dokumentace bude zapracován až podrobný restaurátorský záměr včetně podmínek závazného stanoviska k němu vydaného.

Předmětem vizuálního průzkumu a záměru obnovy je 12 ks vitrážových oken. Vitrážová okna jsou nedílnou součástí kulturní památky ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Na základě provedeného vstupního průzkumu byl nastíněn rozsah a charakter poškození, spočívající zejména v korozi kovových rámců, dožilosti olověných pásků, uvolnění či absence skleněných tabulek a polí, oslepnutí barevné vrstvy, zatékání do konstrukce oken, prohnutí prosklených ploch s vitráží apod.

V restaurátorském záměru je navržen následující postup obnovy:

Demontáž stávajících vitráží šetrným odsekáním obezdívky a sejmutím přitlačných lišt, odvoz vitráží do atelieru restaurátora. Zhotovení šablon na obloukovité zakončení oken, přenesení rozměrů, provizorní zaslepení okenních otvorů, zhotovení ventilačních rámců na oknech 1. 4. 9. 12. V případě dílů vitráže oken 1. 4. 9. a 12., která budou složité pro ventilaci, rozměrové upravení krajních dílů skel. V případě vitráží oken 1. 2. 6. 7. 8. 9. 10. a 12. rozložení oken na jednotlivé díly, očištění, doplnění rozbitých částí, vložení do nových olověných pásků rozměrově shodných s původními, oboustranné pocínování olověných pásků a zatlačení tmele mezi sklo a olověné pásky. V případě vitráží č. 3. 4. 5. zatlačení tmele mezi sklo a olověné pásky, očištění. Odstranění rzi z kovových prvků, opakovaný ochranný nátěr barvou na kov matné černé barvy. Odvoz vitráží na památku, jejich montáž a provedení obezdívky.

Dále restaurátor uvádí, cituji: „K zabezpečení odvětrání interiéru kostela doporučuji provést zhotovení ventilací v oknech č. 1. 4. 9. a 12 a to v případě oken 1. a 12 ve středním dílu 2. řady a v případě oken č. 4. a 9. ve středním díle 3. řady. Otevírání ventilace doporučuji vyklopením spodní části dílu směrem ven za pomoci dálkově ovládaného elektromotoru ACK4 umístěného na přídatném rámu z vnitřní strany okna.“

Lze konstatovat, že restaurování vitrážových oken na kostele je z hlediska památkové péče vzhledem k jejich stávajícímu stavu žádoucí. S předloženým materiálem Restaurátorský záměr na restaurování vitráží kostela Povýšení sv. Kříže v obci Doubravnik, lze souhlasit pouze rámcově. Předložený **materiál nelze chápat jako výchozí podklad pro vlastní realizaci. Jedná se v podstatě o obecný záměr obnovy vitrážových oken, založený na znalosti problematiky, avšak pouze na základě obhlídky předmětu obnovy, nikoliv detailního průzkumu.** Z tohoto hlediska není možno považovat předložený materiál za výchozí a závazný podklad pro plánovaný restaurátorský zásah a do dalšího stupně projektové dokumentace pro provádění stavby je **nutno zpracovat výsledky detailního průzkumu a následně podrobného záměru na obnovu vitráží** ve smyslu podmínek tohoto závazného stanoviska.

Předpokladem pro stanovení metody restaurování je poznání předmětu ochrany a stavu díla. K získání potřebných informací je nutný přiměřený průzkum, a to adekvátními metodami s využitím soudobých technických možností. Teprve na základě důkladného restaurátorského průzkumu lze stanovit koncepci obnovy a zpracovat návrh na restaurování včetně materiálů a technologií. Průzkumová zpráva - protokol - musí být srozumitelný i pro třetí osoby a jasně strukturován. Dokumentační povinnost rovněž plyne z platných zákonných norem, zejména z § 10 vyhlášky 66/88 Sb., žádoucí je zcela průkazná dokumentace, kupříkladu dle Metodického listu NPÚ – Struktura a náležitosti restaurátorských zpráv č. 4/2006.

Požadavek na zpracování detailní dokumentace v souvislosti s úpravou kovových rámců a vložním větracích křídel a osazením mechanismů umožňujících dálkové otevírání oken plyne ze skutečnosti, že tyto údaje a detaily předložená dokumentace neobsahuje. Rovněž není zřejmé, v kterých místech a jak bude veden a uchycen přívod el. energie k mechanismu apod. Není tedy možno posoudit a následně se vyjádřit k tomu, jak tyto úpravy ovlivní vzhled okna, či rozsah prací s úpravami souvisejícími.

Požadavek na provádění prací odbornými restaurátorskými kapacitami plyne z § 14a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, a souvisí s charakterem kulturní památky – jde o vitrážová okna, tudíž o dílo uměleckořemeslné ale i výtvarné v případě vitráží s figurální malbou na skle.

Požadavek na použití totožných materiálů v případě realizace prací více restaurátory (stejná materiálová škála včetně jednoho výrobce) vychází z nutnosti zajistit stejné výchozí fyzikálně-chemické vlastnosti dílčích částí (logických celků) památky včetně zajištění stejného předpokladu stárnutí. Zároveň je nutné zajistit jasnou a stejnoměrnou výchozí situaci pro další restaurování v budoucnu.

Dokumentační povinnost rovněž plyne z platných zákonných norem, zejména z § 10 vyhlášky 66/88 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění; žádoucí je zcela průkazná dokumentace, kupříkladu dle Metodického listu NPÚ – Struktura a náležitosti restaurátorských zpráv č. 4/2006. Je žádoucí, aby závěrečná restaurátorská zpráva byla zcela průkazná a měla náležitou vypovídací hodnotu. Restaurátorská zpráva je totiž svou povahou historickým pramenem k památce (dílu) před restaurátorským zákrokem a sumarizuje provedené práce včetně záznamu použitých technologií. Vhodným vodítkem pro její zpracování je výše uvedený Metodický list NPÚ 4/2006. Požadavek na odevzdání Závěrečné restaurátorské zprávy vlastníkově a zástupci odborné organizace státní památkové péče má oporu v odst. 9 § 14 výše uvedeného zákona.

Požadavek na svolávání kontrolních dnů má oporu v zákoně, zejména v § 29 a 32, kde je stanoven odborný dohled odborné organizace a dohled orgánu státní památkové péče. Zároveň plyne z povahy věci, že případné dílčí usměrnění - upřesnění, může být uplatněno pouze v přítomnosti všech dotčených stran. Kontrolní dny lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu složek státní památkové péče ve smyslu platné legislativy.

Závěrečný kontrolní den plyne z potřeby provedení kontroly, zda práce byly provedeny v souladu s platným závazným stanoviskem vzhledem ke skutečnosti, že dílo přejímají vesměs laické osoby. Proto je žádoucí odborné posouzení, včetně doporučení k převzetí díla, či naopak upozornění na případné nedodělky a nedostatky. Toto posouzení může být též chápáno jako součást kompenzace vlastníkově památky a zvýšení jeho právních jistot. Přítomnost orgánu státní památkové péče je žádoucí, aby v případě sporů mohl být zajištěn další postup ve prospěch zachování hodnot kulturní památky.

Městský úřad v Tišnově, odbor územního plánování, agenda památkové péče, posoudil navrženou restaurátorskou obnovu vitrážových oken na kostele v rámci projektu „Revitalizace kostela Povýšení sv. Kříže“ v městysi Doubravník a při rozhodování vycházel z výše uvedených skutečností.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání ve smyslu § 81 a § 82 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění, ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení tohoto rozhodnutí, prostřednictvím Městského úřadu Tišnov, odboru územního plánování, nám. Míru 346, 666 19 Tišnov, ke Krajskému úřadu Jihomoravského kraje, odboru regionálního rozvoje, oddělení památkové péče, Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno.

Bc. Eva Patloková
referentka odboru územního plánování
agenda památkové péče

Doručí se:

STABIL spol. s r.o., IČ 60727012, Hlinky 142c, 603 00 Brno

Na vědomí: Národní památkový ústav Brno

Městys Doubravník

Římskokatolická farnost Doubravník, Nedvědice 82, 592 62 Nedvědice

Vypraveno dne: 8. 2. 2017